

Katarzyna Koziół-Nadolna

Wyzwania polityki innowacyjnej Unii Europejskiej wobec zmieniających się warunków otoczenia : wybrane zagadnienia

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 38/1, 149-158

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna Koziol-Nadolna¹

Uniwersytet Szczeciński

WYZWANIA POLITYKI INNOWACYJNEJ UNII EUROPEJSKIEJ WOBEC ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WARUNKÓW OTOCZENIA – WYBRANE ZAGADNIENIA

Streszczenie

Zgodnie z celem w artykule przedstawiono wybrane zagadnienia dotyczące genezy, rozwoju oraz zmian (wyzwań) polityki innowacyjnej w Unii Europejskiej. Polityka innowacyjna jest jedną z młodszych polityk Unii. Prawno-instytucjonalne podstawy do działalności w dziedzinie polityki naukowej i badawczej nadał Wspólnocie Jednolity Akt Europejski w 1986 r. Realizacja najnowszej strategii unijnej *Europa 2020* ma doprowadzić do wzrostu opartego na wiedzy i innowacjach, efektywności produkcji i konkurencyjności oraz zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców Unii.

Artykuł składa się z dwóch zasadniczych części: pierwsza dotyczy genezy polityki innowacyjnej w UE, druga skupia się na wyzwaniach tejże polityki w zmieniającym się otoczeniu.

Słowa kluczowe: polityka innowacyjna, innowacje, Unia Europejska.

Wprowadzenie

Globalizacja, postęp technologiczny, otwartość modeli innowacyjnych, powstanie i rozwój globalnej sieci badawczej, wzrost konkurencyjności państw spoza Unii (Chin, Indii, Brazylii czy Rosji) rodzą określone skutki dla polityki innowacyjnej UE. Z drugiej strony kryzys finansowy, bariery strukturalne dla wzro-

¹ Adres e-mail: kkoziol@univ.szczecin.pl.

stu gospodarczego i spowolnienie jego tempa, wysoki poziom bezrobocia oraz fiasko strategii lizbońskiej spowodowały następny przełom w myśleniu o przyszłości Europy. Wyzwaniem dla polityki innowacyjnej jest jej dostosowanie do zmieniających się warunków (cele, narzędzia, ewaluacja). Celem artykułu jest przedstawienie wybranych zagadnień dotyczących genezy, rozwoju oraz zmian (wyzwań) polityki innowacyjnej w UE w kontekście zmieniających się warunków otoczenia.

Hipotezą badawczą jest twierdzenie, że ponieważ procesy innowacyjne i ich modele ewoluują, to polityka sprzed kilku lat traci na ważności. Kierunek zmian dotyczyć może następujących obszarów: badań i innowacji, wsparcia finansowego dla badań i innowacji, współpracy badawczej, rozwoju europejskiej przestrzeni badawczej czy patentu wspólnotowego. Artykuł ma charakter teoretyczny. Realizacja celu pracy wymagała studiów literaturowych, w dużej mierze skorzystano z dokumentów i raportów Komisji Europejskiej i OECD.

1. Geneza polityki innowacyjnej w Unii Europejskiej.

W UE polityka wspierająca badania i rozwój ma swoje miejsce od momentu powstania Wspólnot. W traktatach założycielskich Wspólnot nie ma jednak podstaw do mówienia o prowadzonej wspólnej polityce badawczo-rozwojowej we wszystkich krajach członkowskich. Można jedynie mówić o prowadzeniu wspólnych działań i prac B + R w poszczególnych sektorach przemysłu.

Polityka przechodziła dwie fazy rozwoju. Pierwsza faza obejmowała lata 1952–1973 i miała charakter sektorowy, tzn. ograniczający się jedynie do kilku dziedzin B + R. Europejska Wspólnota Węgla i Stali popierała prace w dziedzinie problematyki węgla i stali, a Europejska Wspólnota Energii Atomowej w dziedzinie energii atomowej².

Dopiero w połowie lat 60. XX w. zapoczątkowano starania o realizację wspólnej polityki. Na szczycie szefów rządów i państw w Hadze w 1969 r. postanowiono rozpocząć prace nad stworzeniem wspólnej polityki technologicznej i badawczej oraz zasad jej finansowania. Wpłynęły na to dwie zasadnicze przesłanki: rosnąca luka technologiczna krajów członkowskich w stosunku do USA oraz rosnąca rola nauki w życiu gospodarczym. Luka ta występowała w wielu działach techniki i wynikała przede wszystkim z niższych wydatków na prace badawcze w Europie w porównaniu z USA. Ważną przesłanką był także fakt, że pojedyncze państwa członkowskie dysponowały zbyt małym potencjałem naukowym i finansowym do prowadzenia prac B + R na dużą skalę. Dotąd również te badania dotyczyły określonych sektorów, a nie koncentrowały się na poprawie warunków życia i pracy społeczeństw. Druga faza polityki rozpoczęła

² P. Kalka, *Polityka badawczo-rozwojowa Wspólnot Europejskich*, Instytut Zachodni, Poznań 1997.

się w latach 70. XX w. i określana była jako wspólna polityka w dziedzinie nauki i technologii czy wspólna polityka badawczo-rozwojowa³.

Jednolity Akt Europejski (JAE) w 1986 r. wprowadził do traktatu o EWG tytuł VI „Badania i rozwój technologiczny”. Stworzyły one prawno-instytucjonalne podstawy do działalności w dziedzinie polityki naukowej i badawczej. Celem Wspólnoty było wzmocnienie bazy naukowej i technicznej przemysłu europejskiego oraz dążenie do tego, aby stał się bardziej konkurencyjny w wymiarze światowym. Głównym instrumentem oddziaływania uczyniono wieloletnie programy ramowe.

Traktat o Unii Europejskiej podpisany w lutym 1992 r. rozszerzył oddziaływanie JAE o wspieranie poprzez Unię badań w innych dziedzinach, nie tylko w przemyśle. XV tytuł traktatu poświęcony został badaniom i rozwojowi technologicznemu. Duży nacisk położono na koordynację badań naukowych w krajach członkowskich Unii na poziomie wspólnotowym i nadanie im wysokiego priorytetu w realizacji celów i narzędzi nakierowanych na podnoszenie konkurencyjności UE.

W grudniu 1995 r. KE opublikowała „Zieloną Księgę Innowacji” – dokument, w którym zawarto doktrynę Unii, w ramach której podejmowane są działania w celu zidentyfikowania czynników, od których zależy innowacyjność Europy. Zielona Księga wskazała na występowanie paradoksu innowacyjnego polegającego na tym, że przy wysokich nakładach na B + R w Unii nie ma efektów w postaci poprawy pozycji konkurencyjnej (w porównaniu do USA i Japonii)⁴.

Następnym dokumentem wprowadzającym w życie działania wspierające proces innowacyjny był *Pierwszy Plan Działań w zakresie Innowacji w Europie*⁵ ogłoszony przez KE w 1997 r. Wskazywał on na trzy zasadnicze obszary działań:

- rozwijanie kultury innowacyjnej,
- stworzenie podstaw działań na rzecz innowacji,
- efektywniejsze sposoby upowszechniania innowacji.

Był to pierwszy dokument ustalający wspólne ramy dla polityki innowacyjnej w poszczególnych krajach UE. Na podstawie tego Planu zbudowano praktyczne narzędzie *Trend Chart on Innovation* służące do zbierania danych i analizy informacji na temat polityk innowacyjnych na narodowym i wspólnotowym poziomie ze szczególnym uwzględnieniem finansów, wprowadzania innowacji, ochrony intelektualnych praw własności oraz transferu technologii pomiędzy nauką a przemysłem.

³ Ibidem.

⁴ *Green Paper on Innovation*, Commission of European Communities, COM(95) 688, December 1995.

⁵ *The First Action Plan for Innovation in Europe*, COM(1995) 589.

Traktat amsterdamski zawarty w czerwcu 1997 r. zawierał cały rozdział poświęcony badaniom i rozwojowi technicznemu (tytuł XVIII), a prowadzenie polityki badawczej i wdrażanie programów badawczych jest prawnym i politycznym obowiązkiem Wspólnoty⁶.

Przełomowym rokiem w unijnej polityce dotyczącej innowacji, nauki i techniki był rok 2000, gdy w marcu w Lizbonie podczas posiedzenia Rady Europejskiej przyjęto strategię, która miała stać się najważniejszym programem gospodarczo-społecznym UE.

Przyjęcie strategii lizbońskiej było z jednej strony uświadomieniem sobie przez Unię konieczności zasadniczej reformy systemu społeczno-gospodarczego, a z drugiej świadectwem ambicji i optymizmu, że taka zmiana jest możliwa. Dekada lat 90. XX w. ujawniła w Unii poważne słabości, zwłaszcza w porównaniu z USA – wolniejsze tempo rozwoju i mniejszą zdolność do tworzenia i absorpcji nowych technologii. W Barcelonie w 2002 r. wzmożono oddziaływanie strategii lizbońskiej, wprowadzając bardzo ambitny cel: wzrostu wydatków na badania i rozwój do poziomu 3% PKB do 2010 r., skąd 2/3 środków pochodziłyby z sektora prywatnego⁷.

Cele strategii miały zostać zrealizowane do 2010 r. i UE miała stać się najbardziej innowacyjną gospodarką świata. Tak się jednak nie stało. Ogólnie można stwierdzić, że przyczynami fiaska strategii były przede wszystkim: brak woli politycznej i przekonania wśród przywódców państw, zbyt ambitne cele, brak spójności strategii dla całej UE i strategii realizowanych przez poszczególne kraje członkowskie, na co nałożyły się: słaby stan finansów publicznych w wielu państwach oraz kryzys zapoczątkowany w 2008 r.

2. Rozwój polityki innowacyjnej w Unii Europejskiej

Nową unijną strategią wzrostu na okres 2010–2020 jest *Europa 2020*⁸. Poprzedni plan zakładał uczynienie z UE najbardziej konkurencyjnej gospodarki świata i prześcignięcie USA. Obecnie główną motywacją działań nie jest pokonanie konkurencji z USA, ale obawa przed rosnącą potęgą naukową i technologiczną

⁶ *Vertrag von Amsterdam. Texte des EU-Vertrages und des EG-Vertrages*, Europa Union Verlag, Bonn 1998.

⁷ *More Research for Europe. Towards 3% of GDP*, Commission's Communication, COM(2002) 499. W marcu 2005 r. dokonano przeglądu średniookresowej strategii lizbońskiej, zredefiniowano formułę strategii – podkreślając priorytet celów ekonomicznych. *Strategia Lizbońska. Droga do sukcesu zjednoczonej Europy*, w: www2.ukie.gov.pl/sl (15.02.2014).

⁸ Komunikat Komisji: *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, KOM(2010) 2020, wersja ostateczna, Bruksela, 3.3.2010.

Chin. W strategii *Europa 2020* nie ma istotnych zmian głównych priorytetów czy kierunków rozwoju w stosunku do realizowanej dotychczas strategii lizbońskiej – ma ona doprowadzić do wzrostu opartego na wiedzy i innowacjach, efektywności produkcji i konkurencyjności czy zwiększenia aktywności zawodowej.

Strategia ma pomóc wyjść z kryzysu, stworzyć gospodarkę inteligentną, innowacyjną i zrównoważoną oraz dostosować UE do konkurowania z Chinami i Indiami. Do rozwiązania największych problemów i osiągnięcia celów strategii *Europa 2020* mają zostać wykorzystane instrumenty typu: jednolity rynek, instrumenty finansowe i narzędzia polityki zewnętrznej. Duża uwaga ma być skierowana na redukcję dysproporcji w rozwoju poszczególnych regionów UE. Główną siłą strategii ma być jej spójność dla całej UE i strategii realizowanych przez poszczególne kraje członkowskie (każdy kraj członkowski dostanie inne cele do osiągnięcia), ponieważ brak tej spójności był istotną przyczyną niezrealizowania strategii lizbońskiej.

Zasadniczym elementem strategii jest projekt przewodni *Unia innowacji*⁹, który ma przyspieszyć powstanie Unii Innowacji, w której szybko rozwijające się firmy innowacyjne tworzą nowe miejsca pracy o wysokiej wartości dodanej. Projekt opiera się na 34 konkretnych zobowiązaniach.

Czy projekt uda się zrealizować? Czy cele są realne do spełnienia dla wszystkich państw członkowskich Unii? Wyniki Europy w zakresie badań i innowacji pogorszyły się w ostatnich latach, pogłębiając już i tak znaczną lukę w dziedzinie innowacji w stosunku do Stanów Zjednoczonych i Japonii¹⁰. Wyzwań stojących więc przed unijną polityką innowacyjną jest wiele. Najważniejszym z nich jest dalszy rozwój działań w zakresie B + R. Według Unii inwestycje publiczne i prywatne w B + R i innowacje uznaje się za nieodzowne dla wspierania procesu stabilizacji gospodarki i wyjścia z kryzysu. Ekspertki podkreślają, że rozwój nauki i technologii jest bezpośrednio związany z rozwojem gospodarki i zamożnością społeczeństwa. Prawie wszystkie państwa członkowskie (24 kraje) UE zwiększyły swoje wydatki na B + R w latach 2000–2009, dążąc do wypełnienia zapisu strategii lizbońskiej o inwestycjach B + R na poziomie 3% PKB. Cel lizboński udało się osiągnąć w 2010 r. tylko trzem członkom Unii, tj. Szwecji (3,62%), Finlandii (3,87%) i Danii (3,02%).

Priorytetem dla Unii jest niedopuszczenie do poszerzenia przepaści innowacyjnej pomiędzy państwami członkowskimi, które w czasie kryzysu mogą ogra-

⁹ Projekt przewodni strategii *Europa 2020. Unia innowacji*, COM(2010) 546, wersja ostateczna.

¹⁰ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, *Stan Unii innowacji w 2011 r.*, Komisja Europejska, Bruksela 2011, KOM(2011) 849, wersja ostateczna.

niczać nakłady na B + R. Ważnym więc zadaniem rządów w poszczególnych krajach Unii jest dalszy wzrost środków publicznych na sferę B + R. Konieczne jest utrzymanie finansowania prac badawczo-rozwojowych ze środków publicznych, tak aby na podstawie solidnej bazy naukowej umożliwić dalszy rozwój działalności sektora prywatnego w tym zakresie¹¹. W gospodarkach krajów, które nadrabiają dystans dzielący je od krajów wysoko rozwiniętych, wydatki publiczne na badania i rozwój mają decydujące znaczenie dla powstania i rozbudowy potencjału naukowo-technicznego.

Zwiększenie wydatków jest ważne również w obliczu szybkiego wzrostu tych nakładów w innych państwach świata. W latach 1995–2008 realny poziom nakładów na badania naukowe ogółem wzrósł w UE o 50%, w USA – o 60%, w Japonii, Korei Południowej, Singapurze i Tajwanie – o 75 %, państwach BRIS (Brazylia, Rosja, Indie, RPA) – o 145 %, a w Chinach – o 855 %¹².

Wyzwaniem jest globalizacja działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej na świecie. Zwiększona globalizacja tych obszarów stwarza wyzwania w odniesieniu do krajowych polityk naukowych i technicznych. Państwa powinny budować krajowe kompetencje w zakresie badań i innowacji, aby przyciągać zagraniczne inwestycje w tym obszarze, a także ułatwiać udział w globalnych sieciach innowacyjnych.

Aby wzmocnić międzynarodową kooperację w obszarze nauki i technologii, KE w 2000 r. wyszła z inicjatywą powołania Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA)¹³ oraz w 2009 r. Strategic Forum for International S & T Cooperation (SFIC), którego celem jest ułatwienie rozwoju oraz monitoringu europejskiej przestrzeni badawczej. Jednym ze zobowiązań *Unii Innowacji* jest stworzenie dobrze funkcjonującej ERA, w której obowiązuje swoboda przepływu naukowców, wiedzy naukowej i technologii. W świetle konkluzji Rady Europejskiej z 4 lutego 2011 r. państwa członkowskie są jednoznacznie zobowiązane do ukończenia tworzenia ERA w 2014 r. Problemem w Unii pozostaje również słaba współpraca naukowo-techniczna między europejskim sektorem publicznym i prywatnym. Elementem strategii jest tworzenie tzw. partnerstw innowacyjnych między sektorem publicznym a prywatnym.

UE i państwa członkowskie przygotowały w ramach Strategicznego Forum ds. Międzynarodowej Współpracy Naukowo-Technicznej (SFIC) trzy inicjatywy pilotażowe (z Indiami, Chinami i USA), które mają na celu podniesienie

¹¹ *Key Figures 2007 on Science, Technology and Innovation. Towards a European Knowledge Area*, European Communities, Luxembourg 2007.

¹² *Innovation Union Competitiveness Report 2011*, streszczenie, European Union 2011.

¹³ http://ec.europa.eu/research/era/index_en.htm (15.02.2014).

atrakcyjności Europy jako miejsca prowadzenia badań czy wsparcia współpracy naukowej¹⁴.

Przyszła polityka Unii powinna zmierzyć się także w kierunku zmian modeli innowacji (*open innovation*), czyli coraz większej otwartości procesów innowacyjnych, sieciowego charakteru powiązań między przedsiębiorstwami i wzajemnego dzielenia się wiedzą. Rodzi to problem ochrony własności intelektualnej w ramach otwartego modelu innowacji czy lepszego dostępu do systemu nadawania patentów unijnych. Komisja przyjęła w maju 2011 r. plan utworzenia jednolitego rynku własności intelektualnej. Proponowany pakiet ustawodawczy przyniesie korzyści wszystkim przedsiębiorstwom europejskim, zmniejszając koszty uzyskania ochrony patentowej nawet o 80%. Z uwagi na wysokie koszty i złożoność procesu uzyskiwania ochrony patentowej w Unii jednym z celów *Unii Innowacji* jest wydanie w 2014 r. pierwszych patentów UE¹⁵.

Kolejnym wyzwaniem jest opracowanie i wdrożenie polityki wspierającej innowacje marketingowe i organizacyjne. Jest to m.in. skutkiem rosnącej roli sektora usług w gospodarce, który tworzy więcej niż 70% PKB w państwach OECD¹⁶. W rzeczywistości większość inicjatyw rządowych ukierunkowana jest na innowacje technologiczne.

Większy nacisk powinien być położony na politykę stymulującą zapotrzebowanie na takie innowacje, jak rozwój głównych rynków, zaopatrzenie sprzyjające innowacjom i rozwój standardów. Polityki te odzwierciedlają świadomość, że słabe wyniki w zakresie innowacji mogą wiązać się z brakiem rynków innowacyjnych produktów i usług¹⁷.

Wyzwaniem polityki Unii są także działania na rzecz dalszej zmiany jej struktury przemysłowej. Chodzi szczególnie o rozwój i rozmiary (skromniejsze w stosunku do USA) sektora nowoczesnych technologii. Ważne jest również tworzenie sprzyjających warunków dla szybkiego wzrostu MSP w sektorze nowoczesnych technologii.

Kontynuując politykę z Lizbony, ważne są działania na rzecz dalszego zmniejszenia luki między Unią a USA i Japonią. Według wskaźników innowacyjności utrzymująca się przepaść w stosunku do USA i Japonii dotyczy przede wszystkim czterech dziedzin: patenty międzynarodowe, partnerstwa publiczno-prywatne, liczba naukowców oraz wydatki na B + R w sektorze przedsiębiorstw.

¹⁴ *Stan Unii innowacji...*

¹⁵ Komunikat Komisji: *Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej*, COM(2011) 287, wersja ostateczna.

¹⁶ *Science, Technology and Industry Outlook 2009*, OECD 2009.

¹⁷ *Science, Technology and Industry Outlook 2008*, Summary in Polish, OECD 2008.

Prognozuje się, że UE potrzebuje do 2020 r. milion nowych etatów badawczych, aby osiągnąć nakłady na badania i rozwój na poziomie 3% PKB. W 2008 r. w UE zatrudnionych było 1,5 mln pełnoetatowych naukowców w porównaniu z 1,4 mln w USA, 0,71 mln w Japonii i 1,6 mln w Chinach. Wyzwaniem dla państw członkowskich będzie przygotowanie krajowych strategii zmierzających do wykształcenia wystarczającej liczby naukowców, aby zrealizować krajowe cele w zakresie badań i rozwoju oraz wzrostu atrakcyjności kariery badawczej¹⁸.

Nowym rozwiązaniem wprowadzającym zmiany w finansowaniu europejskiej nauki jest program „Horyzont 2020”. Jest to pierwsza inicjatywa UE, która skupia w jednym programie wszystkie unijne środki finansowania badań i innowacji – m.in. strategiczny plan innowacji dotyczący Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) czy priorytety Programu Ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji (Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP) w części dotyczącej innowacyjności¹⁹. Budżet programu „Horyzont 2020” ma wynosić około 80 mld euro. Środki zostaną przydzielone do realizacji trzech głównych celów: wsparcia czołowej pozycji UE w nauce, zapewnienia europejskim przedsiębiorcom wiodącej pozycji w zakresie innowacji przemysłowych oraz wsparcia ważnych kwestii dotyczących wszystkich Europejczyków (m.in. zdrowie, zmiany demograficzne, bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo, badania morskie, ekologiczny i zintegrowany transport).

Podsumowanie

Polityka innowacyjna UE powinna ewoluować w odpowiedzi na zmieniające się warunki otoczenia, pojawiające się problemy, co ma zapewnić wzrost liczby innowacyjnych przedsiębiorstw, przekładanie się innowacyjnych pomysłów na nowe produkty, usługi czy procesy, a także ma służyć szerszym reformom (miejsca pracy, edukacja, zdrowie), zwiększeniu wydajności i przyspieszeniu rozwoju gospodarczego. Najważniejszymi wyzwaniami, przed jakimi stoi Unia w najbliższym czasie, są: dalszy wzrost nakładów na B + R, niedopuszczenie do poszerzenia przepaści innowacyjnej pomiędzy państwami członkowskimi Unii, wzmocnienie międzynarodowej współpracy w obszarze badań oraz współpracy naukowo-technicznej między europejskim sektorem publicznym i prywatnym,

¹⁸ *Stan Unii innowacji...*

¹⁹ „Horyzont 2020” – Program Ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) opublikowany 30 listopada 2011 r., http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=home&video=none, <http://www.nauka.gov.pl> (18.02.2014).

utworzenie jednolitego rynku własności intelektualnej i wydanie patentu wspólnotowego, zmniejszanie luki innowacyjnej między UE a USA i Japonią.

Innym wyzwaniem polityki innowacyjnej Unii Europejskiej nieporuszanym w artykule, a stanowiącym bazę do dalszych rozważań, jest zmniejszenie nierówności w Unii Europejskiej. Badania i innowacje zajmą się wykluczeniem społecznym i różnymi formami nierówności, będą odkrywać nowe formy innowacji (np. innowacje społeczne).

Literatura

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, KOM(2010) 2020 wersja ostateczna, Bruksela, 3.3.2010.

Green Paper on Innovation, Commission of European Communities, COM(95) 688, December 1995.

„Horyzont 2020” – Program Ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020), http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=home&video=none.

<http://www.nauka.gov.pl>.

http://ec.europa.eu/research/era/index_en.htm.

Innovation Union Competitiveness Report 2011, European Union, Brussels 2011.

Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej, COM(2011) 287.

Kalka P., *Polityka badawczo-rozwojowa Wspólnot Europejskich*, Instytut Zachodni, Poznań 1997.

Key Figures 2007 on Science, Technology and Innovation. Towards a European Knowledge Area, European Communities, Luxembourg 2007.

More Research for Europe. Towards 3% of GDP, Commission's Communication, COM(2002) 499.

Science, Technology and Industry Outlook 2008, Summary in Polish, OECD 2008.

Science, Technology and Industry Outlook 2009, OECD 2009.

Projekt przewodni strategii Europa 2020. Unia innowacji, COM(2010) 546, wersja ostateczna.

Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, *Stan Unii innowacji w 2011 r.*, Komisja Europejska, Bruksela 2011, KOM(201) 849, wersja ostateczna.

Strategia Lizbońska. Droga do sukcesu zjednoczonej Europy, www2.ukie.gov.pl/sl.

The First Action Plan for Innovation in Europe, COM(1995) 589.

Vertrag von Amsterdam. Texte des EU-Vertrages und des EG-Vertrages, Europa Union Verlag, Bonn 1998.

CHALLENGES OF EU'S INNOVATION POLICY REGARDING CHANGING CONDITIONS OF THE ENVIRONMENT – CHOSEN ASPECTS

Abstract

In accordance with its aim, in the article there are presented chosen aspects of the origin, development and changes (challenges) of EU's innovation policy. The policy is one of the youngest in the EU. The legal and institutional basis for the R&D policy was provided in the European Single Act in 1986. The implementation of the newest EU's strategy – Europe 2020 – is to lead to the growth based on knowledge and innovations, effectiveness of production and competition as well as the increase in professional activity of EU's inhabitants.

Keywords: innovation Policy, innovation, European Union.

JEL Code: O3

Translated by Katarzyna Koziol-Nadolna